

VERENIGING
"ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

Kon. Goedgekeurd d.d. 22 februari 1958, nr. 58

GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

Giro no. 468874 t.n.v. de Penningm. der "ODV", DEN HAAG

Uitsl. voor verslagen en abonn. Dovenetelweg 57a 's-Gravenhage Tel. 68.45.41.
Secretariaat: Graaf Willem de Rijkelaan 15 Leidschendam Tel: 070 - 275154

W E E K B L A D

20e jaargang nr.30

=====
nadruk verboden

=====
19 maart 1976

x in de kantlijn betekent de vraag

- " " " " het antwoord

Goeden avond, vrienden.

Wij zijn niet alwetend of onfeilbaar. Wij hopen, dat u zelf zult nadenken over alles, wat te berde wordt gebracht. Volgens programma moeten wij een geestelijk onderwerp behandelen. Ik nam mij daarom voor met U te spreken over

DE WENTELING VAN HET RAD
=====

Ik heb, zoals U zult begrijpen, deze titel ontleend aan de tibetaans- boeddistische voorstellingen. Het rad des levens wentelt voort en de onbewuste gaat van wereld tot wereld.

Zo vindt hij zijn lot steeds weer weerkaatst tot hij, herlevende, eindelijk de eenheid bereikt en voor hem het rad niet meer wentelt.

Een zeer vrije vertaling, aangepast aan uw nederlandse gebruikstaal.

Men stelt zich de wenteling van het rad ongeveer voor als een groot wiel, waaraan je gebonden bent. Soms ben je beneden, soms ben je boven. En terwijl het rad wentelt, ga je van wereld tot wereld: je gaat door de werelden van het Bardo, je gaat door de werelden van de mensen, je gaat door de hemelsferen.

Maar alleen wanneer je je los weet te maken van de werelden der illusie, van de waan, kom je verder. Dan bestaat er een mogelijkheid te ontkomen aan het noodlot, dat eens zo onontkoombaar scheen.

Wat is nu deze wenteling van het rad? Je wordt als mens geboren. Als mens heb je een geestelijke inhoud, een achtergrond. Men zegt ook wel: je hebt een karma.

Je vormt jezelf, je ontmoet je wereld. Je bouwt voorstellingen op omtrent die wereld en illusies omtrent de wereld. Je krijgt langzaam maar zeker een zeer bepaalde wereldvoorstelling, die ook wat verder gaat:

Je denkt aan de dood en vaak ook aan het leven, dat daarna

komt. Dit tot het oogenblik van het sterven. Je wordt dan gekonfronteerd met alles, wat je bent geweest. Je daalt af in de onderwereld, waarin je alles zult ontmoeten, wat je tijdens het leven zelf veroorzaakt hebt.

Hebt je ooit anderen gekweld? Je zult zelf gekweld worden. Heb je anderen dorst laten lijden, je zult zelf dorst moeten lijden enz.

Op deze wijze worden alle z.g. zonden uitgeboet. Je hebt alles, wat er in je leven bestond, terug gevonden, niet meer als een daad, als iets, waarin je zelf beslissen kunt, maar als een ervaring. Er is niets meer na deze cyclus, wat eens in je leven gebeurde en wat je niet zelf in alles opzichten hebt doorgemaakt.

Dan komt er het oogenblik, dat je hogere werelden betreedt. Maar dan - ik citeer weer - ziet de dwaas een lange weg vol paleizen voor zich, de een nog schoner en aantrekkelijker dan de andere. Dan zegt zo iemand uiteindelijk: in dit slot zou ik willen wonen en gaat binnen. En wordt geboren als het jong van een ezelin.

Dit is een geloof, dat ik niet geheel onderschrijf. Belangrijk is voor mij wel de stelling, dat je weer herboren zult worden.

Een wenteling van het rad omvat echter niet alleen het menselijke leven. Want in elke cirkelgang zitten alle waarden bevat, die in de kosmos bestaan. Er is niet alleen maar een stoffelijk leven en sterven, maar daarnaast ook de onderwereld, de hoge of hemelwereld. Er is al het denkbare, alle krachten en alle wegen. Dit alles is in elke wenteling vertegenwoordigd.

Het is juist dit laatste, wat voor mij dit onderwerp aantrekkelijk maakt. Alle wegen zullen wij in elke levenscyclus ontmoeten. Of wij daarvan gebruik maken of dezen zelfs maar leren kennen, is weer een andere zaak.

Maar je zult altijd weer gekonfronteerd worden met alle mogelijkheden, die er voor je bestaan. Je zult de weg van schoonheid zo goed ontmoeten, als de weg der gerechtigheid; je zult de weg van kracht evenzeer kunnen gaan als de weg van de liefde.

Er is geen weg, die voor jou in een bepaald leven niet bestaat. Er is geen leerschool, die je in een dergelijke cyclus niet zou ontmoeten.

Elke wenteling van het rad, zo zegt een oude filosoof, is een volledigheid en geeft de eeuwigheid weer. Indien wij dit beseffen, zijn wij bevrijd van de tijd, van de wenteling van het rad.

U leeft op aarde. Ik leef in een geestelijke wereld. Maar in onze wereld ontmoeten wij voortdurend weer gebeurtenissen en worden wij gekonfronteerd met vele ervaringen, met onze eigen zwakheden, maar soms, tot onze eigen verbazing, ook met ons vermogen tot aanpassen, doorzetten, volhouden.

Wij worden gekonfronteerd met elke kracht van wijsheid, die er maar bestaat. Sommige van die krachten zullen wij niet kunnen beseffen of kunnen verwerken. Andere delen hiervan zullen ons dan toch opeens doen beseffen, wat er b.v. leeft in een medemens, of wat de betekenis is van een plant of een dier.

Op deze wijze is het leven eigenlijk een leerschool, waarbij je voortdurend moet reageren op alles, wat voor jou kenbaar is.

Zou dit nu alleen maar zuiver materieel zijn, dan zou je waarschijnlijk reeds voldoende gezegd hebben met de uitroep "mens, durf te leven". Wat, naar men mij verteld heeft, in uw land enige tijd bijna een nationaal lied was, dat u overigens zelfs nu nog zelden in de praktijk brengt.

Wanneer u echter doordenkt, zo zult u beseffen, dat het rad één geheel is. Niet voor niets heeft men in de voorstellingen, die men daarvan maakt, tussen de spaken verschillende werelden ingetekend- hellewerelden, hemelwerelden en mensenwerelden - terwijl het rad zelve als versiering bovendien nog vaak astrologische en astrologisch-kabbalistische tekens draagt.

Want wij leven in een totaliteit. En zo al in de kern van het rad de waarheid schuilt, zo is deze waarheid overal, waar wij zijn, met ons verbonden.

Wij zullen altijd weer gelijktijdig gekonfronteerd worden met de hogere krachten van waarheid en onze eigen wegen van beleving. Hierdoor zullen wij vaak onopvallend en onbeseft, maar toch zeer snel, een bewustwording doormaken, een bevrijding ondergaan ook tenaanzien van veel, wat ons lange tijd belast heeft.

De mens spreekt in uw dagen niet zo veel meer over zonden, zoals vroeger het geval was. Zonde is tegenwoordig eerder een ver-spilling, terwijl de grootste zonde van vroeger eerder een jezelf zijn was.

Toch is men altijd weer bang zich over te geven aan de impulsen en krachten, waardoor het leven een nieuw licht krijgt, een nieuwe betekenis.

Wanneer wij in het rad gebonden zijn en een omwenteling meemaken, dan zijn wij niet alleen verbonden met de werelden, die wij achtereenvolgens waarmaken en de voorstellingen, die altijd weer voor het grootste deel uit onszelf geboren worden.

Wij zijn in elke fase en vorm steeds weer verbonden met de kern van het zijn, met de waarheid. Dit zou je kunnen vertellen als volgt: Op elk ogenblik van bestaan in elke wereld, in elke gebeurtenis, in elk vormbesef, zijn wij verbonden met de hoogste kracht.

Dit verbonden zijn kunnen wijzelf niet oproepen of tenietdoen. Het is een deel van ons leven. Wanneer wij nu zelve gevoeliger worden voor al die krachten en werkingen, dan zullen wij vaak opeens onze wereld anders zien.

Dit lijkt ons dan vaak dwaas, omdat de mensen in de wereld rond ons de waarden van 't bestaan steeds weer formeel op een bepaalde wijze waarderen en interpreteren.

Maar wat ik innerlijk ben, maak ik waar door mijn contact met het hoogste. Waarom zou ik mij dan onderwerpen aan de beperkingen, de rituelen, de geplogenheden van de mensheid, tenzij dit voor mij belangrijk is in mijn contact met de mensheid en de wereld?

Je hebt dus te maken met het hoogste bewustzijn en de hoogste krachten aan de ene kant, maar aan de andere kant ook met je eigen wereld. Nu blijkt echter dat, ook al aanvaard je de hoogste kracht zonder voorbehoud, het alleen mogelijk is om uit die waarde alleen te leven, wanneer je je eigen wereld daarvoor verlaat.

Slechts hij, die zich aan alle wenteling onttrekt, kan leren leven in de waarheid. Wanneer wij dus gebonden zijn aan het rad en het proces van leven meemaken, zijn er voor ons enkele punten van groot belang.

Het eerste punt luidt: Ik kan mijn verbinding met het hogere niet loochenen. Misschien ervaar ik deze niet, maar zelfs dan zal ik moeten aannemen, dat die binding bestaat. Deze band met het hoogste zal mij altijd wer helpen om op het juiste ogenblik de juiste interpretatie te vinden voor de mogelijkheden en waarden van mijn ogenblikkelijk beseft bestaan.

Dit komt mij voor als een reeks golven vol impulsen, in reeksen onverklaarbare aanvaardingen en verwerpingen. Want je kunt die dingen alléén maar beredeneren binnen de termen van je wereld, je kunt ze alléén bewust beleven en beschouwen volgens de inhoud van je bewustzijn en mogelijkheid tot beseffen.

Dergelijke golven zijn in feite de goddelijke kracht, die in ons werkzaam is. Als zodanig moet ik dergelijke golven van gevoelens en onredelijke reacties wel degelijk aanvaarden.

In de aanvaarding van de hoge kracht, die op mij inwerkt, bepaal ik mijn eigen relatie tot mijn wereld en wel op basis van een alomvattende harmonie. Want dezelfde waarde van beleven, dezelfde invloed en kracht zal voor mij aanwezig zijn in elke fase van de cirkelgang.

Dan betekent b.v. mijn contact met medemensen eigenlijk niets anders dan mijn poging het bereikte te delen. Ik kan geen geweld gebruiken tegen mijn medemensen, maar ik kan mij slechts verdedigen tegen alle geweld, dat zij tegen mij zouden gebruiken.

Zo kan ik, dit beseffende, ook niet uittrekken om anderen te bekeren. Ik kan alléén trachten altijd weer een juist antwoord te geven op alle vragen, die zij mij stellen.

Ik ben dus niet degene, die anderen vrij kan maken van hun kwalen zonder meer. Ik kan ten hoogste degene zijn, die anderen helpt en hun kwalen doet genezen, wanneer zij hiernaar verlangen en om hulp hierbij vragen.

Dit is een wonderbaarlijke situatie. Je bent betrokken bij de wereld; een wereld, waarvan je steeds meer gaat beseffen, dat haar vormen en voorstellingen in feite illusoir zijn en dus niet aan de werkelijkheid van het zijn kunnen beantwoorden.

Maar jij moet de anderen beantwoorden in de waan, waarin die anderen leven. Want alléén zo kun je met hen spreken. Er bestaat een klein geschrift, eens gepubliceerd door een volgeling van een bekend magier, die dit probleem eens als volgt formuleerde:

De waarheid is onbegrijpelijk in zichzelf. Maar ons beleven van die waarheid wordt voor ons begrijpelijk, wanneer wij de taal spreken van hen, die naar ons willen luisteren. Daarom zullen wij steeds het woord gebruiken, dat past bij degene, die luistert, de roep gebruiken, passende bij degene tot wie wij roepen.

Dit laatste maakt duidelijk, waarom dit in de magie van groot belang werd geacht. Hier wijst de schrijver op de noodzaak in bepaalde gevallen de "taal van goden of bepaalde demonen" te gebruiken, wat bij sommige ritens werd geeist, maar soms wel eens beschouwd werd als een poging van de magiers en priesters zich belangrijker te maken, dan zij in feite waren.

Voor ons is dit niet zo belangrijk. Op aarde kun je een zo grote sortering van goed en kwaad aantreffen, aanspreekbaar in bekende talen, dat je geen goden of demonen nodig hebt om manifestaties daarvan mee te kunnen maken.

Maar menselijk geldt dit ook: je medemens denkt in zijn eigen termen. Wanneer je spreekt met iemand, die een zeer christelijke opvoeding heeft gehad, dan zul je zo iemand moeten aanspreken in de termen van zijn eigen denken, in de formules van de bijbel of eventueel van een katechismus.

Wanneer je te maken hebt met een theosoof, moet je spreken in de beelden van de theosofie. Heb je te maken met een mens, die niet gelooft in een voortbestaan of een God, dan moet je ook deze aanspreken in zijn eigen termen. Alleen dan is een overdracht mogelijk van datgene, wat er in jou bestaat.

Maar alleen daardoor ook ontstaat een band, een binding. Een binding betekent, dat je niet alleen datgene, wat in jou is, kunt overdragen aan de ander, maar dat je ook steeds meer gaat beseffen, wat de ander is.

In de termen van dezelfde meester-magier, geldt: Daar, waar ik tracht mij één te gevoelen met de ander, mag ik niet meer meten met mijn eigen maatstaven. Ik mag slechts leven met mijn eigen krachten en werken met de hoogste krachten, die ik in mij beseff.

Zo gebruik ik de kracht in mij, om duidelijk te zien, wat de ander is. Beseffende, wat de ander is, zowel in zijn illusies als in zijn waarheid, wordt hij voor mij afleesbaar. Het is een kennen, waardoor ik verder door kan dringen in het rijk der waarheid.

Een stelling, die volgens mij duidelijk is in zichzelf en geen verdere verduidelijking behoeft. Want alles kan alleen gewaardeerd worden vanuit het standpunt van de ander. Wanneer je dit niet doet, isoleer je je van die ander. Wat begrijpelijk is.

Wanneer je een ander slaat, zo doe je dit, omdat je die ander mogelijk wilt slaan. In ieder geval heeft de pijn van de ander voor jou geen pijnbetekenis. Eerst wanneer je de slag voelt, die je de ander geeft, zoals deze die ondergaat, als pijn, als lijden, als schrik, weet je, wat deze betekent.

Dat is een van de redenen, dat je in de onderwereld steeds weer gekonfronteerd zult worden met verschillende hellewerelden, waarin alles, wat zij voor anderen bent geweest, op jou terugvalt.

Er is een deel van een oude indische wijsheid in dit alles verweven. Indien wij de termen van de oude indische filosofie even aanhouden, kun je stellen: Ik ben het middelpunt van de illusie, die ik wereld noem. Elk woord, dat ik spreek, wordt hierdoor weerkaatst en keert tot mij terug. Elke daad, die ik stel, wordt weerkaatst en keert tot mij terug. Zo spreek ik tot mijzelf en doe ik al aan mijzelf en zal ik steeds weer in mijn wereld datgene ontmoeten, wat ikzelf ben.

Dat is natuurlijk niet helemaal, wat de tibetanen bedoelen, wanneer zij spreken over de wenteling van het rad. Maar het komt er in bepaalde opzichten toch heel dicht bij.

Probeer je de betekenis van een wenteling van het rad in de tijd vast te leggen, dan blijkt, dat het rad voor ons een eigen tempo heeft. Wij kennen een eigen ritme van leven en sterven, van ervaren en geboren worden.

Maar daarnaast is er een wereld en een mensheid. Dit wordt vaak vergeten. Toch zegt een filosoof, die ik weer zeer vrij zal vertalen:

Wanneer de mensheid bestaat uit rassen, zijn deze rassen als personen. Wanneer mensen leven, zijn zij gebonden aan de ritmen van hun ras. Zo zal voor een ras dezelfde gang bestaan die voor de eenling, de mens, bestaat. En voor het geheel van de mensheid zal een gelijksoortig proces bestaan als voor de rassen en de eenling.

Dan zal de wenteling van het rad meer beduiden dan alleen maar een innerlijke beleving of bewustwording van de mens. Het is gelijktijdig een soort programmering, niet alleen voor uw eigen wereld, maar voor de samenhangen tussen uw wereld en alle geestelijke en stoffelijke werelden.

De mensheid zal zijn inkarnatiecycli voor een deel mede bepaald zien door het ras, waartoe hij behoort op het ogenblik dat hij overgaat.

Hij zal met het geheel van de mensheid bepaalde vernieuwingen door moeten maken, want de eenling kan zich niet losmaken van de mensheid, die zich volgens haar eigen cyclus vernieuwt.

In deze dagen bevinden wij ons in een overgang tussen twee werelden; een overgang, die mogelijk het beste kan worden omschreven worden met enkele regels van een oud dichter:

Stervend op zijn bed telde hij zijn rijkdommen. Met brekende ogen zag hij zijn bezit. En hij verheugde zich over het vele dat hij verworven had. Toen kwam hij in een wereld, die hij niet kon begrijpen: Hij bezat niets en voelde zich arm. Hij had geen dienaren meer en voelde zich verworpen. Zo strafte hij zich voor al datgene, wat hij teveel had bezeten en te veel had begeerd.

In de eigen taal van de dichter klinkt dit anders en beter. Ik ben dit met u eens. Maar onjuist is het geheel niet en bovendien is het toepasselijk op deze tijd:

De mensheid heeft een begeertegolf doorgemaakt, die materieel is. De overgang naar een nieuwe fase betekent, dat de mogelijkheid, om het oude bezit te handhaven en te bewaren, steeds meer wegvalt.

Dit kan een kwestie zijn van zich wijzigende economische verhoudingen, van andere sociale systemen, maar naar ik meen zal de verandering toch voornamelijk een mentaliteitsverandering onder de mensen als basis hebben; mensen, die bezit anders gaan zien.

Men ziet steeds meer bezit als een gebruiksrecht, dat je je kunt aanmatigen en beschouwt bezit steeds minder bezit als een verworvenheid, als iets, wat je verdienen moet en eventueel verdiend hebt.

Het is duidelijk, dat hierin de goddelijke kracht evenzeer en even volledig aanwezig zal blijven als bij alle voorgaande perioden en systemen het geval was. Het is zeker niet zo, dat een mens, de mensheid, of de wereld ooit van God verlaten zal zijn.

Maar nu krijg je de aanpassing, vergelijkbaar met de kwellingen van de onderwereld. In het begin zal dit voor de meesten vooral neerkomen op verlies, op niet meer bezitten, niet meer kunnen.

Zodra je aanvaardt, dat je niets bezit en dat je bepaalde dingen niet meer kunt doen of bereiken, zul je ontdekken, dat je andere waarden kunt verwerven, hanteren, zodat je een

vervangende waarde krijgt voor het bezit en zelfs je onvermogen op het ene terrein tot een grotere mogelijkheid of openheid op een ander terrein ziet worden.

Je verliest niet werkelijk, maar zult je steeds weer moeten aanpassen aan de nieuwe waarden. Voor de mensheid duurt een dergelijke verandering vele honderden jaren. En wanneer die mensheid een dergelijke fase binnengaat, zal zij daarin op haar eigen wijze toch weer vorm en gestalte geven aan de wereld.

Haar illusies zal de mensheid steeds weer gebruiken om haar beeld van de wereld te herscheppen, zonder daarbij de werkelijkheid van eigen zijn en wezen geheel onder ogen te moeten zien: dus op de zelfde wijze, als de mensheid reeds meerdere malen zich een eigen hel heeft geschapen.

Er is echter altijd - ik herhaal dit nogmaals met nadruk - de goddelijke kracht. Er is een leven, dat zichzelf niet spiegelt in vormen, maar bestaat in beseffen. Dit leven ontnemt de vormen niet hun zijn voor ons, die dit leven aanvaarden, maar ontdoet de vormen wel steeds meer van hun belangrijkheid.

Vormen worden tot schimmen, waarachter de kracht op velerlei wijze kenbaar wordt. Dat, wat dofte steen leek te zijn, wordt tot een edelsteen, flonkerende van een heilig vuur, dat wat schoonheid scheen te zijn, verkrijgt maar al te vaak de dode dofheid van lood.

Voor de mens zal dit m.i. gelden. Er zijn dingen in uw wereld, waaraan u nu voorbij ziet; dingen, die men verwerpt in naam van de vrijheid, de vooruitgang, het gezonde verstand, dingen, die men ontkent en die toch kostbaar zijn.

Wanneer je die op dit ogenblik veracht, zul je toch moeten leren, ze te zien en te waarderen als deel van een goddelijk licht. Want je zult gaan begrijpen, wat de betekenis is.

Zo lijkt het b.v. vaak dwaas voor mensen om ergens de minste te zijn, zeker in uw wereld. Toch is het vermogen de minste te zijn en dus niet uiting en uiterlijke overmacht te zoeken, maar eerder een innerlijke integratie met anderen, van veel groter belang dan alle schijn van meerwaardigheid. De minste zijn heeft vaak aan menselijke waarden en waardigheid de juiste betekenis gegeven. Het zoeken naar een bewuste band, zelfs wanneer je daarbij soms de minste moet zijn, geeft ook de mogelijkheden van het menselijke bestaan veel beter weer.

De volheid van je leven kan in dit bewust wel eens de minste durven zijn veel beter tot uiting komen en juist beleeft worden, dan ooit door vertoon van overmacht bereikbaar zou zijn.

Er zijn meer van die dingen. Ik heb het gevoel, dat de gehele mensheid op het ogenblik een nieuwe wereld binnendringt, een wereld, die alleen vooruitgang voor de mensheid kan betekenen, ook al zullen velen in de eerste tijd uitroepen, dat dit de hel is.

De mensen, die dergelijke dingen uitspraken en soms zelfs beweren, dat deze ontwikkelingen Gods straf voor ons aller zonde zijn, zijn degenen, die zich aan de verandering van omstandigheden en mogelijkheden niet aan kunnen passen. Zij spreken dan ook niet terecht over de hel van de mensheid als geheel, maar trachten hun eigen hel te zien als voor een ieder gelijkelijk van toepassing.

In een vernieuwde wereld zijn oude wegen vaak niet meer open, maar wel nieuwe wegen bereikbaar. Mogelijk kan ik het u zo duidelijk maken:

De afgelopen tijd heeft zijn eigen geheimscholen gekend en er zijn paden van inwijding geweest, die soms zelfs gingen tot in serene dorpen, verborgen tussen de bergen. Maar de wegen zijn onbegaanbaar geworden, de dorpen staan leeg en zijn onbewoonbaar.

Maar elders, waar eens alleen woestijn was, vormt zich nu een oase. In die oase staat een vredig dorp. En wie door het dorre zand de weg kan vinden tot deze bronnen, vindt opnieuw de inwijding, de kracht van eenheid, die dezelfde blijft in iedere tijd en in elke wereld.

U hebt allen uw eigen denkwijzen en eigen leefwijze. Hoe u precies leeft, is niet zo belangrijk, als u wel denkt. Maar dat wat u in uw leven nastreeft, is belangrijk. U moet het dan niet nastreven voor uzelve, om zo anders te worden dan een ander. U moet het nastreven, omdat het juist is volgens u en zoeken het overal te herkennen, in alles terug te vinden.

Wie door de uiterlijkheden van de hel heen ziet, vertoeft in de lichtende tuinen van rust. Wie door de uiterlijkheden van de wereld heen ziet, vindt in zich de kracht om een tuin van rust te vormen uit een wereld, die geboren schijnt te zijn uit stromen van bloed en menselijke onverschilligheid.

U maakt uw wereld. Er zullen veel mensen in het westen zijn, die hier protesteren en dit dwaasheid noemen. Want, zo spreken wij, ik maak mijn wereld niet. Laat mij U dan eens een vraag stellen:

Wanneer een clochard slaapt onder de blote hemel of onder een brug, wanneer hij mogelijk wat warmte zoekt op de roosters van een metro, of als zwerver het land door trekt, is hij dan minder gelukkig dan u bent?

Zeker: hij heeft geen radio en geen t.v., geen ochtendblad en avondbladen. Hij heeft mogelijk geen vrouw en kinderen meer en ziet zijn menselijke kontakten beperkt tot de wat ruwe onderlinge groet, wat praat, soms het delen van een korst brood of het zoeken van een roes in een fles wijn. Hij is anders dan u, leeft anders dan u aanvaardbaar acht.

Maar is die mens daarom met zekerheid ook minder gelukkig dan u bent? Hoeveel spanningen van uw wereld zijn hem niet ontgaan, die u hebben doen vrezen en brengen tot een leven dat gespannener is dan een vol opgewonden veer.

Let wel: ik zeg niet, dat dit een oplossing voor u is. Ik zeg zeker niet, dat u allen nu voortaan onder de bruggen moet gaan slapen. Daar zou dan geen plaats meer zijn en dus weer strijd uitbreken.

Ik probeer u met deze vraag duidelijk te maken, dat geluk niet in uiterlijkheden schuilt, maar gelegen is in de wijze, waarop je zelve het leven beleeft.

Enige tijd voor de moderne ordening uitbrak leefde in het duitse keizerrijk een arme vrouw, Jülchen genaamd. Zij kwam van Hamburg. Jülchen trok langs de wegen. Soms was zij in Beieren, soms in Silezien, Pommeren of Holstein.

Altijd was zij blijmoedig en gelukkig. Toch was zij, gezien de zwaarte van haar lichaam, niet zonder zware lasten met zich te dragen onderweg. Maar haar voeten dreven haar voort

langs de wegen. Altijd had zij een goed woord voor iemand, die luisteren wilde.

Eens sprak een pfarrer, een soort dominee tot haar: Jülchen, je bent een goed mens, maar je moet meer bidden tot God, meer naar de kerk gaan. Ik wil je hier 'n huisje geven en werk geven. Je kunt tegen vergoeding de huizen van anderen schoon gaan houden. Dan zul je veel gelukkiger zijn.

Toen begon Jülchen te lachen en sprak: Herr Pfarrer, u zoekt God in de kerk en daar kunt u hem alleen zo nu en dan vinden. Ik zie Hem de hele dag langs de weg.

U hebt een huisje voor mij beschikbaar ? Ik vind het erg netjes, erg lief van u. Maar, Herr Pfarrer, kunt u mij een huis geven, zo groot dat er wegen in zijn om langs te zwerfen? Luister, Herr Pfarrer, ik weet, dat ik eens zal sterven langs de rand van de weg. Maar ik zal gelukkig geleefd hebben.

Toen ging zij verder. Jülchen is inderdaad langs de rand van de weg gestorven. En de enige reden, dat haar dood in 1908 in de courant kwam, was gelegen in de meer dan 2000 goudmarken, die Jülchen achterliet. Want Jülchen was niet zo arm, als de mensen dachten. Maar zij vond haar ware rijkdommen ergens anders.

Trouwens, zij had zelfs een testament nagelaten. Haar geld was bestemd voor een groot feest bij haar begrafenis. Wanneer ik sterf, zo stelde zij, moet van mijn geld de begrafenis betaald worden en voor de rest van het geld zal men alle burgers van de plaats, waar ik sterf, bier schenken, zoveel zij maar willen drinken.

Zo is Jülchen in vreugde heengegaan. Men zou kunnen zeggen, dat zij de Lethe overstak op schuimende golven van bier.

Mijn vraag blijft: Denkt u nu werkelijk niet, dat deze Jülchen veel gelukkiger was dan al die andere mensen, die op haar neerkeken vanuit hun gevestigde orde en hun eigen belangrijkheid, uitgedrukt in titels als: Herr Lehrer, Herr obermeister, Herr Direktor enz.?

Bij een verder wentelen van het rad zijn het dergelijke zaken, die je vastketenen en van hel tot hel slepen, alleen maar omdat je nog niet beseft, wat werkelijk belangrijk is.

Maar in jezelf draag je altijd de band met het hogere. Dan behoef je nog niet eens steeds weer tot God te bidden ook. Want een God, die je eerst heel lang en volhardend moet aanroepen voor Hij luistert, is ook geen echte god.

God is met je, het licht is met je, de kracht is met je. Waarom zou je je dus al te druk maken? Maar je moet niet denken - en dit is hierbij het belangrijkste punt, dat iets van werkelijk belang kan zijn buiten dit ene: gelukkig zijn en gelukkig maken. Dat is de sleutel, waarmee je de poorten van de paleizen van waan kunt ontsluiten en uit kunt treden in een lichtende wereld, die steeds meer waar wordt.

Ik zal u niet te lang meer met mijn discours bezighouden, maar zou u toch op het volgende willen wijzen: Elke dag leer je iets meer omtrent jezelf. Wanneer je tenminste wilt leren. Maar elke dag ook leer je weer iets meer over de wereld.

Zoek naar de essentie van geluk en vrede in de wereld. Zoek niet naar de tegenstellingen, verbeter het kwade vooral niet hartstochtelijk, want dat doe je alleen maar door nog meer

kwaad te stichten.

Besef, dat er schoonheid is in vele dingen. Wie naar de mesthoop kijkt en de neus dichthoudt, ziet soms een rustieke vorm van schoonheid. Wie de ogen sluit en de neus opent, walgt van de stank.

Kijk op de juiste manier en vindt schoonheid in je leven. Denk niet, dat je machteloos, zonder kracht bent. Besef, dat je je kracht altijd weer opnieuw zult moeten gebruiken en altijd weer op een nieuwe wijze.

Maak je geen slaaf van je gewoonten, maar gebruik je krachten, zoals het ogenblik het schijnt te vergen. Zoek niet naar liefde als bezit of een bezeten worden. Zie liefde als de aanvaarding, waarin je het leven en al, wat er in dat leven bestaat, aanvaardend, ziet als deel van je eigen bestaan en verwerp daarom niets van hetgeen je ziet. Want het is alles ook deel van jezelf.

Wie zo leeft en werkt, vindt het oordeel, dat, wat de mensen gerechtigheid noemen, maar wat in andere, meer oosterse termen wel het mes wordt genoemd, dat de scheiding trekt tussen waan en werkelijkheid. Het mes, waarmee je de waarheid ontdekt van haar masker.

Voor het oosten betekent dit een wereld, waarin je soms zelfs zover dient te gaan, dat je jezelf offert, aanbiedt als voedsel voor demonen. Het is een wereld, waarin je zover moet gaan, dat je niet eens meer vraagt, waarheen de weg voert, zolang je maar gevoelt, dat het goed is op de weg voort te gaan.

Let wel: dit is geen wereld van onthechting, zoals men die bij u zo graag predikt. Zoals mensen denken, dat een bittere medicijn hun kwalen beter zal genezen, zo denken zij schijnbaar ook, dat de betekenis van hun leven beter en groter zal worden, naarmate zij zichzelf meer frustreren. En dat is dwaasheid.

Een frustratie betekent voor de mens altijd weer iets, waaraan hij door zichzelf ten onder kan gaan. Je moet wel in staat zijn de dingen te nemen, zoals die zijn. Leef het leven, zoals het is, niet vragende, waar je uiteindelijk terecht zult komen - want dat weet je toch niet - maar stellende: zolang ik het gevoel heb, dat de weg, die ik nu ga, goed is, ga ik verder.

Men zegt wel eens: hij, die meent, zijn levensweg zo niet verder te kunnen gaan, denkt te veel aan het verleden, of ziet te ver vooruit. Denk liever aan elke schrede, die je nu moet zetten en besef de kracht, die met je is en het je mogelijk maakt ook metterdaad pas na pas te zetten.

Je zult dan ontdekken, dat je veel meer kunt, dan je ooit hebt vermoed en dat je zelfs in schijnbare gedachtenloosheid op de duur dingen gaat doen, die in de ogen van anderen wonderen zijn - niet, omdat zij werkelijke wonderen zijn of zaken, die onmogelijk zijn, maar omdat daarin iets doorschijnt van een kracht en een waarheid, die niet meer past in de illusies van de meeste mensen.

U vindt overal uw scholing. Geen vreemde woorden zijn in staat die scholing meer waarde te geven. Geen grote naam kan daaraan meer betekenis geven. Gebruik dus geen grote woorden of grote namen, geen vreemde termen, maar besef liever in uzelf en zoek de eenvoud in al uw uitingen.

Ik eindig mijn discours met een citaat: Daar, waar niets je beroeren kan, je besef van wijsheid en schoonheid niet meer

vertroebeld wordt, ben je waarlijk onaantastbaar voor waan en disharmonie, geen kracht uit het duister zal je kunnen storen. Geen kracht van het licht zal je nog kunnen verblinden.

Je zult ziende zijn en alomvatten. Daaruit zul je dan, in besef en mededogen, toch leven en spreken in de werelden, die je reeds lang ontgroeid bent. Dat is de wenteling van het rad, die ten einde komt.

De waarheid onttrekt anderen niet aan hun waan, jou niet aan je banden met anderen. De wenteling van het rad kan een wereld niet vrijmaken van zijn verleden, of zijn toekomst en kan mensen niet in waarde of betekenis voor elkaar doen veranderen.

Maar waar het besef is, is het mededogen, het begrip voor de waan, de illusies van anderen. Zo vind je de mogelijkheid om ondanks dat alles de vrede, het geluk, het licht, de liefde en zelfs de rechtvaardigheid in kosmische zin te doen leven onder de mensen.

Daarmede heb ik mijn onderwerp beëindigd. Zo u daarop wilt reageren, zo verzoek ik u dit nu te doen.

x In hoeverre is het begrip "rad" zelf een illusie?

- Het begrip "rad" is een illusie. Het rad is een letter, neergeschreven in de gedachten van de mensen, omdat zij niet in staat zijn de klank van de waarheid zonder meer eeuwig te maken.

Symbolen zijn niets anders dan beperkte weergeven van een waarheid of illusie, die wij terug kunnen vinden door het symbool te beleven.

Zo is het rad ook een voorstelling van 'n werkelijkheid, die verder gaat dan het rad: het is de levende cyclus, die in ons allen bestaat, die een eigenschap is van ons allen en geldt voor alle werelden en zelfs voor de kosmos zelf.

x De behoefte aan waan is hierin toch niet besloten? Die ontstaat door een onevenwichtigheid van ...

- Waan ontstaat door het onvermogen de werkelijkheid te erkennen of te aanvaarden. De werkelijkheid is er, maar je kunt of wilt haar niet geheel zien. Dan schep je een waan, waardoor het lijkt, of de werkelijkheid beantwoordt, aan hetgeen je beseft of wenst.

Dit laatste komt overal voor, waar een denken werkzaam is, dat nog niet de volledigheid aanvaardt. Juist omdat wij ons beeld van eigen ik en de werkelijkheid niet als geheel kunnen beleven, of delen van de werkelijkheid nog niet beseffen, is waan voor ons onvermijdelijk. Je ontkomt er niet aan.

Zelfs in mijn wereld - en dit is toch werkelijk een wereld van licht - zijn er soms dingen, die wij vertalen in illusies, alsof wij niet willen erkennen, dat de hemel donker moet zijn om sterren te zien.

Wij hangen dan tegen het donker van de hemel een soort noorderlicht neer, dat de hemel meer lichtend maakt voor ons, het leven mogelijk volgens onze normen mooier doet schijnen, ofschoon de werkelijkheid daardoor verder weg is. Wij kunnen de sterren soms zien, maar zijn nog bang voor het schijnbare duister, waarin zij kenbaar worden.

x Voert dit denken niet tot inactiviteit? Is dit soort denken er niet voor aansprakelijk, dat er in het oosten zo weinig tot

stand is gekomen? Indien wij dit alles zouden gaan beleven, zou dit dan niet betekenen, dat wij met ons allen niet meer vooruit zouden komen?

- Ik moet harder lopen, sprak de rat in de tredmolen, want als ik stil blijf staan, kom ik niet vooruit.

Dat is in feite, wat u stelt. Want wat betekent uw "vooruitkomen"? Het is een onbelangrijke verandering, een nieuwe vorm voor het zelfde, een nieuw probleem in de plaats van het oude. Maar er is geen sprake van een werkelijk oplossen van problemen. Zoals u niet tot een werkelijk grotere vrijheid komt met al uw streven daarnaar.

Terwijl je als mensheid het ene verwerft, verlies je het andere weer. Misschien vindt u, dat de vooruitgang, zoals de mensen dit zien, noodzakelijk is.

Maar zoals de stelling van de groeiende economie tot een in de praktijk mislukkende theorie is geworden, die de gehele menselijke economie vernietigt en zoals de theorie van de groeiende welvaart een theorie is geworden, die alle begrip voor betamelijkheid vernietigd heeft en daarmee de ware welvaart onmogelijk heeft gemaakt, is uw vooruitgang, die zich voortdurend bezig houdt met hetgeen morgen zou kunnen zijn en zo niet reageert op de noodzaken van vandaag.

Is het niet beter de dingen op je af te laten komen? Soms lijken mensen bezig te zijn de tijger te bevechten, die zij over 100 dagen vrezende te ontmoeten, zo onzorgvuldig levende in het heden, tredende op de slang, die hen reeds vandaag doden zal.

Je moet eerst vandaag je problemen oplossen, vandaag werken met de mogelijkheden van vandaag en dan eerst je afvragen, wat morgen mogelijk zal zijn.

Een mens in het westen, die het oosten beziet, vergeet te snel, hoe groot de cultuur is, die daar bestaat. Zeker, vanuit uw standpunt is er veel armoede en de mensen leven er korter.

Maar wat betekent armoede voor iemand, die gelukkig weet te zijn en wat betekent levensduur in jaren, wanneer dit leven slechts een enkele fase is in een cirkelgang, die eeuwigheden schijnt te omvatten.

Wat is belangrijker: een paar jaar langer leven of je leven intenser en bewuster beleven? Wat is belangrijker: wat minder armoede kennen, of een beter en intenser contact met je medemensen kennen en zuiverder zoeken naar waarheid, in jezelf zuiverder goden, waarheden, krachten beleven?

Leven in het oosten betekent: leven in een wereld, waarin ook nu nog wonderen mogelijk zijn, zelfs zonder dat je eerst een kwartje in de automaat gooit.

x Kunt u een reden geven, die duidelijk maakt, waarom het westen zo graag met een sluier voor de waarheid door blijft leven?

- Voorzichtig gesteld: Toen de westelijke wereld begon te beseffen, wat het christendom, dat zij omhelsde, werkelijk eiste en betekende, wierp men een sluier over de waarheid van eigen leven en maatschappij.

Sprekende over God als de Vader, die hen in al hun pogen zou zegenen en steunen, begonnen de mensen daarna onmiddellijk weer alles te doen, waarvan zij wisten, dat het

verwerpelijk was.

Sprekende over vrede hebben de westerlingen een maatschappij opgebouwd, waarin zij geen wezenlijke vrede kennen. In de plaats van die vrede moeten zij dus wel status zoeken, vooruitgang boeken, hoe zinloos ook, macht en bezit vergaren en anderen benijden, hen schuldig verklarende aan hun eigen tekortkomingen.

De woorden, die mensen spreken, betekenen weinig. Uw kommunisten in Nederland gedragen zich calvinistisch, maar in Italië zijn de kommunisten eigenlijk altijd nog katholiek. Zoals de russische kommunisten zich nog steeds gedragen als de ambtenaren van de tsaar en in China de nieuwe partijleiders in feite de geëerde mandarijnen van een nieuwe tijd schijnen te vormen, dit alles ondanks uitspraken over gelijkheid enz.

Er is niet veel veranderd buiten de vormen. Maar dat voelt men aan, zelfs wanneer men dit niet beseffen wil. Iemand, die daardoor in zich de innerlijke vrede niet meer kan vinden, zal zich genoopt gevoelen zich naar buiten toe te bewijzen. Dit bewijzen betekent, dat hij zoekt naar macht, naar status of bezit en vooral, dat hij, om zijn gedrag te rechtvaardigen, blind moet worden voor sommige delen van de werkelijkheid.

Juist hierdoor is een zo groot deel van de mensheid en niet alleen in het westen - aan het rad geketend. Daarom gaan zovele mensen door de hellewerelden, voor zij, voor een kort ogenblik, de tuinen van vrede en verademing mogen betreden. En zelfs daar, waar rond hen vrede is, vinden zij in zich nog niet de rust om te blijven toeven en willen zij verdergaan, zoekende naar nieuwe geboorte en nieuwe grootheid in een nieuwe belichaming.

Ik dacht, dat waan en illusie niet alleen in het oosten of het westen een rol speelden. In het oosten beseft men veel omtrent het geestelijk leven, maar vergeet men al te snel, dat elke mens, een medemens, een deel van jezelf is.

In het westen vergeet men al te snel, dat elke medemens een ziel heeft, die belangrijker is dan zijn gewaad, het hem toekennen van rechten, of zelfs het stillen van zijn honger.

x Ziekte, ellende en pijn kunnen toch geen illusie zijn? Of meent u, dat de illusie zó sterk is, dat wij dit alles als deel daarvan kunnen zien?

- Wanneer de geest vrij is, is de smart van het lichaam niet iets, wat het ware ik beroert. De geest is dan meester over het lichaam, dat zal leven, zolang het gezegd wordt te leven en zal sterven, wanneer het gezegd wordt te sterven. Zo horig is het lichaam van de geest, dat het ademt of niet ademt naar verkiezing en toch in stand blijft.

Dan zal het lichaam pijnen kunnen verdragen, omdat die pijnen niet meer bestaan, wanneer zij als deel van een geestelijk proces erkend zijn.

Zoals het lichaam ziekten zal genezen, waaraan het zich niet meer behoeft te onderwerpen, omdat het beschikken kan over de oneindige levenskrachten der geest.

Waar volmaaktheid beseft wordt, werkelijkheid zonder enige waan, daar is geen ziekte, geen lichamelijke zelf, die een mens kan drijven, zoals bij mensen in uw wereld toch gemeenlijk het geval is.

Indien u dit alles kunt aanvaarden, zult u beseffen, dat ziekte en lijden niet geheel waan zijn, maar dat zij wel voortkomen uit uw onvermogen om uw innerlijk ik daarvan los te maken en geestelijk daarna tot uw lichaam te zeggen: gehoorzaam mij, want ik ben uw meester.

De bewuste geest leeft zijn lichaam, de onbewuste geest wordt door het lichaam geleefd.

x Beheerst bij een mysticus de geest het lichaam, zelfs in die mate, dat hij zich een gevoelt met alles?

- Is het erkennen van de werkelijkheid mystiek? Of noemen juist degenen, die de werkelijkheid niet kennen, haar mystiek, omdat zij bang zijn de werkelijkheid omtrent zichzelf te erkennen?

Wanneer je je één gevoelt met alles en allen en die eenheid beheerst en blijvend bereikt, ben je volledig één met alle dingen, heb je de top bereikt van het zijn, om menselijke termen te gebruiken.

Dan kun je niet verder meer gaan binnen de wentelingen van het rad van het lot, of het rad van de tijd. Dan ben je één met alle werelden van licht, duister, alle menselijke werelden en alle tijden.

Maar als je dit bereikt hebt, ben je niet meer werkelijk mens, ook niet wanneer je je nog als mens, of mogelijk als geest nog manifesteert. Zeker ben je dan geen mysticus meer in de algemeen aanvaarde betekenis van dit woord.

U ziet, dat het niet zo eenvoudig was dit antwoord duidelijk en toch juist te formuleren.

Ik hoop, vrienden, dat ik aan al uw opmerkingen op een juiste en waardige wijze tegemoet gekomen ben. Maar vergeet een ding niet:

Denkt zelf. Het is uw innerlijke waarheid, waardoor u de waan kunt verminderen en de werkelijkheid juist kunt leren aanvaarden.

Geloof niet de woorden van anderen zonder meer, ook de mijne niet. Wanneer u niet in uzelf gevoelt, dat zij waarheid hebben, vergeet ze. En indien u aanvoelt, dat er een waarheid in schuilt, tracht deze uit het geheel te puren, tot u kunt zeggen: hier heb ik iets van mijzelf gevonden, dat ook rond mij in de wereld leven kan.

Goeden avond.

-0-0-0-0-0-

Goeden avond, vrienden.

Dit wordt moeilijk voor mij. Ik heb zo het gevoel: je staat voor mensen, die naar een concert zijn gegaan en zo even Jehudi Menuhin hebben gehoord. Nu is de pauze voorbij en wie komt? Kees, de orgelman.

Wat het moeilijk maakt, maar in ieder geval toch wel één tegenstelling tot gevolg zal hebben. Want je kunt nu wel altijd in dichtertelijkheid en diepe wijsheid blijven steken, maar er zijn ook andere dingen op de wereld.

Ik ben in ieder geval niet van plan al te diep te gaan, tenzij u daarop zelf uitdrukkelijk staat. En in dat geval bent u zelf mee aansprakelijk voor alle daaruit voortkomende aanvaringen....

Wanneer je bezig bent met al dat geestelijke werk en al dat nadenken, dan heb je op een gegeven ogenblik wel het gevoel, dat je jezelf moet afvragen, of je zelf ooit nog wel eens iets goed doet.

Wat dan een soort minderwaardigheidskomplex is, dat je jezelf zit aan te praten. U ziet, ik heb al heel wat dure woorden ook geleerd. Maar ja, ik ben dan ook al een tijdje dood. Wanneer ik inplaats van de zee de politiek had gekozen, had ik die woorden eerder geleerd, maar dat is nu niet belangrijk.

Wanneer je als mens dus door geestelijk streven en nadenken een minderwaardigheidsgevoel gaat fokken en meent, dat je nooit eens iets werkelijk goed doet, ben je volgens mij toch ook niet helemaal bij de tijd.

Wanneer je het gevoel hebt, dat je ergens mee bezig bent, doe je immers al heel wat? Nou ja, er zijn natuurlijk mensen, die zich met geestelijk werk bezighouden op dezelfde manier, waarop een gemeentearbeider een greppel graaft: vier spaden aarde omgooien, spa diep in de grond steken, neerzakken tot de armen op de steel aangenaam rusten, sigaretje draaien en kijken, of 't weer mooi genoeg blijft.

Misschien ben ik onrechtvaardig en gemeen, want het kan nu wel anders geworden zijn, maar in mijn tijd..... U moogt hieraan dus zelf verder uw konklusies verbinden. Ik wil degene niet zijn, die beweert, dat gemeentearbeiders nu nog zo zijn. Of misschien zijn zij nu nog erger. Dat kan ik ook niet weten...

Wanneer je met geestelijk werk bezig bent en er vooral over gaat nadenken, wat er allemaal mis is met je, dan kom je nergens. Wat dus te doen? Het is eenvoudig genoeg.

In de eerste plaats moet je je verstand gebruiken. Je hebt het niet gekregen om het zorgvuldig en onberoeerd te bewaren.

Kun je iets met je verstand niet volgen, dan heb je altijd nog je gevoel. Je kunt niet altijd op je gevoelens vertrouwen, dat maken je hersens je wel duidelijk. Maar dat komt dan vooral, doordat je hersens ook niet alles weten.

Vraag je af, hoe je de dingen aanvoelt, probeer ze te overdenken en ga rustig verder. Zeg nooit, dat een ander meer is dan jij of minder is dan jij. Want per slot van rekening deugen degenen, die het hoogste lijken, vaak het minste.

O jee, dat is in deze dagen ook weer een gevaarlijke opmerking. Maar het heeft niets met Lockheed te doen, of iets dergelijks, helemaal niet, daar heb ik het niet eens over.

Dus vergeet het maar, maar kijk wel uit je doppen. Neem nu Jezus eens als voorbeeld. Dat was toch heus een zeer geestelijke en zeer hoge Piet. Die zag er toch heus niet tegenop om de voeten van zijn leerlingen eens te wassen als het nodig was. En die lui liepen meestal op blote poten, dus dat was vaak heel hard nodig. Soms zagen zij er van onderen uit als negers en van boven als blanken met baard. Maar Jezus schrobde de koek er wel weer af, wanneer zijzelf daarvoor te moe waren of zo en schaamde zich daarvoor niet. Want, zo meende Hij, dat is op zijn tijd ook nodig.

Sommige geestelijke hoogwaardigheidsbekleders zijn wel anders. Ik heb mij tenminste eens laten vertellen, dat de paus zo tegen pasen aan de armen de voeten zou wassen. Er werden er 12 uitgekozen, die nogal meevielen; toen kregen zij de opdracht zich goed te gaan baden en hun voeten goed te verzorgen. Zelfs hun tenen moesten zij bij laten snijden. Want anders zou de paus mogelijk vuile handen krijgen van zijn nederige taak. Kijk, dat deugt voor mij niet, want wat die paus deed, was overbodig en kwam duseigenlijk neer op een stukje christelijke folklore of rituele huichelarij.

Dus wanneer de mensen zo hoog en heilig doen of lijken, zeg je tot jezelf: dat kan wel zo zijn. En wat mijzelf betreft: of ik eerlijk ben of deugt, weet ik zo nu en dan ook niet. Dus laat mij maar gewoon verder gaan.

Of is er hier soms iemand, die meent precies te weten, hoe en wat hij zelf is? En de enkeling die nu denkt: dat weet ik wel, houd ik voor: je bent ook nog niet helemaal wijs. Ik zeg niet: je bent helemaal niet wijs, maar: je bent nog niet helemaal wijs.

Luister nu eens goed. Wanneer je in de stof zit kun je toch niet menselijk bewust en precies weten, wat je geestelijk bent.

Je kunt het misschien ver brengen. Dan weet je het een en ander over een paar vorige inkarnaties en dergelijke dingen. Maar weet je dan precies, waarvoor je nu op aarde bent? Welneen. Dat weet je niet.

Soms denk je even, dat je het gesnapt hebt, maar als je dan verder gaat, snap je het uiteindelijk toch niet. Dit omdat je altijd weer probeert je hele stoffelijke leven en je gehele geestelijke bestaan te beoordelen naar stoffelijke termen.

Dus in feite denk je dan ongeveer: heb ik nog kans om ooit directeur te worden? Vroeger vertelde mens: elke soldaat heeft een maarschalksstaf in zijn ransel. Mogelijk. Maar de maarschalk zelf paste dan toch wel heel goed op, dat niemand dat ding er uit haalde.

Volgens mij ben je nog het wijst, wanneer je eenvoudig zo goed mogelijk verder gaat, zoals je het nu ziet en zoals je nu bent.

Ik heb zelfs geprobeerd, om enkele esoterische regels op te stellen. Ik heb dat een tijdje geleden gekregen. Het werkt aanstekelijk, mogelijk is het zoiets als mazelen. Toen onze vriend Henri eens met dergelijke regels begon, toen ik er bij was, dacht ik opeens: verrek, dat kan ik ook.

Mogelijk heb ik het wel helemaal mis, maar ik doe in ieder geval mijn best. Dus wacht het eerst even af. Mijn eerste regel zegt u dan:

Ik kan nooit leven in een wereld, die ik niet geheel beseft zonder mijzelf te beliegen. Maar wat ik bewust en waar zie van mijn wereld, is in ieder geval iets, wat ik ook kan begrijpen.

Punt twee: alles, wat ik aanvoel, bestaat voor het grootste deel uit dingen, die ik niet kan begrijpen, of die ik liever niet wil begrijpen.

Neem ik mijn gevoelens en mijn gedachten bijeen, dan kom ik op een punt van denken, waarop ik kan zeggen: nu is dit voor mij belangrijk.

Esoterie is volgens mij doodgewoon: je concentreren op

alles, wat werkelijk belangrijk is in jezelf.

Heb je dat gedaan, dan ga je rustig verder en weet je bovendien ongeveer, welke kant je bij voorkeur uit moet gaan. Ik dacht, dat esoterie zo iets zou zijn als een soort kaartlezen. Je neemt de landkaart - je innerlijk plus je denken en je gevoelens - hanteert die als een soort landkaart om er achter te komen: waar wil ik naar toe en hoe bereik ik dat het gemakkelijkst?

Dat is volgens mij alles, wat de esoterie praktisch doet. De meeste mensen denken: diep in jezelf gaan, dolende in de kleurige chaos van het innerlijke ik, word je van alle zorgen ontheven.

Maar wees nu eens eerlijk: Wanneer je diep in jezelf bent doorgedrongen, tot je denkt, nu heb ik het allemaal toch wel beleefd en dan weer naar buiten kijkt, naar je wereld, is er dan iets veranderd? Is er dan werkelijk iets veranderd?

Hoogstens denk je dan bij jezelf, dat je toch iets zou moeten veranderen, vooral aan jezelf. Toch zijn er heel wat mensen, die zeggen, dat dit nu de enige en innerlijke waarheid betekent en dat al het andere er dan niet meer op aan komt.

Hun denken is waarschijnlijk: kruis de benen, zit gekoncentreerd neer, mediteer en trek je niets aan van de wereld. Rijdt iemand je dood, dan rijdt hij je dood. Dat is ook al niet erg en als er toevallig iemand in de buurt verdrinkt, of door anderen wordt afgetuigd, dan heb je er niets mee te maken, want jij bent met je hoge innerlijk bezig.

Maar iemand, die op die manier met minachting voor alles, wat er rond hen gebeurt, met zijn hoge innerlijk bezig is en blijft, deugt voor mij ook voor geen cent. Want die is zo druk bezig met zichzelf, dat hij niet eens begrijpt, dat hij ook nog iets moet doen voor de wereld.

Sommigen onder hen zullen nu stellen, dat je toch niet in staat bent om iemand uit het water te halen, uit het vuur te slepen, of van een paar rowdy's te bevrijden. Tot hen zeg ik dan: je hebt toch je geestelijke kracht? Je bent toch steeds weer bezig met die geestelijke krachten, nietwaar?

Gebruik die krachten dan eens. Wanneer je werkelijk je zó bewust bent van die innerlijke krachten, als je schijnt te denken en er is iets, wat niet in orde is, dan neem je die krachten, die in je wonen en zendt ze met een grote vaart naar het punt, waar iets moet veranderen. En als je die kracht dan ook werkelijk bezit, verandert er heus wel iets. Maar als je bemerkt, dat je zover nog niet bent, dan lijkt het mij verstandiger om in den vervolge zelf op te staan en het nodige te doen naar beste vermogen.

Hopelijk zien jullie mij nu niet als iemand, die probeert alle geestelijk streven te ontluisteren. Want dat is zeker mijn bedoeling niet. Maar zoals ik al opmerkte: wanneer de eerste spreker een soort Jehudi Menuhin is, ben ik maar een soort orgeldraaier..

Hé, waar zit u nu aan te denken? Neen, ik ben niet van het NPG, het nederlandse parelgenootschap. Ik was niet eens werkelijk orgeldraaier, het is maar een voorbeeld. Maar bedankt voor die aanvulling met het parelgenootschap.

x

Ik dacht parapsychologisch genootschap.

-

Dan bent u een ander. Ik heb het niet zo heel erg op parapsychologen. Ik krijg bij velen van hen de indruk, dat zij

hun logica zodanig gebruiken, dat zij zelf niet meer beseffen, dat hetgeen zij zeggen **eigenlijk** niet meer logisch is. Daarom heet het waarschijnlijk ook parapsychologie, want het staat boven de logica en duikt onder de grenzen van het menselijk verstandelijke door, zonder dat degenen, die denken, dat zij logisch denken, dat door krijgen.

En als u zelf aan die dingen doet, moet u het mij maar niet kwalijk nemen. Er zijn **veel** goede mensen onder, dat wel. Maar in het begin was het meer parapsycholiegien, daarna werd het parapsycholoochenen en nu wordt het langzaamaan parapsychogeloven.

Maar je kunt daarbij wel vaak goed zien, hoe mensen soms vast kunnen lopen. Voor mij is iemand een telepaat, wanneer hij zonder woorden over enige afstand met een ander praat en mij kan aantonen, dat hij dit werkelijk doet. Daarmee is voor mij de kous af.

Hoe de man het doet, is van minder belang voor mij. Dat weet de telepaat trouwens zelf ook niet, dus hoe zou jij daar op juiste en betrouwbare wijze wel opeens achter kunnen komen.

Wanneer wij nu telepathie zien demonstreren en niet kunnen verklaren, hoe iemand dat doet, moet je niet meteen gaan zeggen, dat er **d u s** wel een trucje achter zal zitten. Heb je een reële verdenking, dokter dan de truc uit vóór je iets zegt. Dan kun je desnoods later zelf ook nog voor telepaat gaan spelen. Maar ontken niet, dat de ander iets presteert, waar je voorlopig niet bij kunt en laat hem zijn waardigheid, tot je het tegendeel overtuigend hebt bewezen.

Waarmee ik natuurlijk wel even op een verkeerd spoor terecht ben gekomen. Dat weet ik zelf wel, dus U hoeft dat niet zo luidruchtig te denken.

Maar ik wil nog even duidelijk maken, waarom ik meen, dat men vaak vastloopt op een verkeerde benadering van parapsychische fenomenen.

Er was eens een medium, zoiets als ik nu gebruik, een soort geestelijke telefoon dus. Een paar parapsychologen wilden graag weten, of dat nu echt was of niet. Zij namen daarop een trommeltje met een paar schuifjes er onder en twee verschillende kleuren balletjes er in. Daarop spraken zij: wij zullen eens nagaan, of je echt bent. Sorteert door de schuifjes in de juiste stand te brengen de balletjes zó, dat aan de ene kant alle witte komen en aan de andere kant alleen de zwarte. Wat hoogstens voor bepaalde vormen van helderziendheid bruikbaar is. Het medium bracht er niet veel van terecht, waarop de zich wetenschappelijk denkende groep konkludeerde: geen resultaat, dus het medium deugt niet. Ik wil maar zeggen: die mensen hebben van de geest en geestelijke gaven kennelijk de ballen verstand gehad met hun balletjes.

Om even in het goede spoor terug te komen en de juiste koers weer aan te houden: wanneer jullie bezig zijn met esoterie op dezelfde wijze en op grond van onvoldoende kennis stellen, dit is zo, dat klopt niet en dat is mis, is er een grote kans, dat je ook in de war raakt.

Maak daarom dergelijke domme fouten niet. Geestelijke zaken zijn ten hoogste in hun stoffelijke werkingen, maar niet in hun oorzaken stoffelijk te benaderen.

Wanneer u innerlijk iets bereikt, dan is het niet zo belangrijk, wat er achter schuilt, wat de juiste verklaring

daarvoor is.

Luister, wanneer je de honderdduizend trekt en niet eens een lot in de loterij meent te hebben, dan kun je spreken van een wonder. Ik kan mij voorstellen, dat je in angst en vrezen wacht, of iemand de zaak terug komt halen. Maar wanneer dit niet gebeurt, dan maak je er toch wel een prettige tijd van. Of niet soms?

Wanneer iemand echter een geestelijke kracht of gave krijgt, is hij vaak geneigd om er heel erg voorzichtig mee te zijn. Hij weigert die kracht te gebruiken, die gave te ontwikkelen, omdat hij niet precies weet, waar die vandaan komt en wat het is. Stom. Je moogt dus wel gaan filosoferen, alle zonden en deugden van al je voorvaders op gaan sommen, jezelf duidelijk maken, dat je onwaardig en waardeloos bent - wat zo kan zijn, maar je toch ook niet beter of gelukkiger zal maken - maar niet gebruiken, wat je gegeven wordt, omdat er geen afzender opstaat?

Is zo iets logisch, menselijk, verstandig? Volgens mij niet. Daarom zou ik willen stellen: wanneer je al door wilt dringen tot de innerlijke mens, moet je daarin zoeken naar datgene, wat je in de wereld buiten je kenbaar kunt maken, of voor een beter begrip van en contact met die wereld kunt gebruiken.

Met diep in jezelf jezelf sprookjes vertellen kom je ook niet verder. Ik heb trouwens een man gekend, die altijd beweerde, dat hij dichter was. Ik vroeg hem, of hij ooit al eens een gedicht had gepubliceerd.

Neen, was het antwoord. Ik draag mijn gedichten in mij, zij zijn heel mooi. Ik vroeg hem, mij er dan eens een te laten horen. Hij peinsde even en sprak toen: het spijt mij, maar ik ben ze toevallig vergeten. Een mooie dichter.

Dat is net als een esotericus, die de hele tijd bezig is te spreken over liefde, rechtvaardigheid en de werken van god op de wereld, de zondigheid van de menselijke gemeenschap en zo voort, maar dan rustig naar huis gaat om in stilte een ander even te belazeren.

O foei, dat mocht ik niet zeggen. Dat zijn lelijke woorden. Maar is dat eigenlijk ook geen vooroordeel? Zonder gekheid, is dit vooroordeel of niet? Wanneer ik zeg belazeren, dan mag dat niet, dan is dit laag. Maar wanneer ik er over spreek, dat hij huiswaarts gaat om zichzelf en de wereld te bedriegen dan mag het wel, dan is het mooi. Kom nou.

Luister, lieve mensen, wat wij nodig hebben, is eenvoud en vereenvoudiging. Niet kijken naar de uiterlijkheden, maar naar de betekenis. Uiterlijkheden zijn bijkomstig. Het gaat altijd weer om de inhoud en wat je daarmee doet, kunt doen.

Koop een wasmiddel om het mooie pakje. Wanneer de inhoud je was niet schoon krijgt, wat heb je er dan aan? Dan heb je meer aan een niet verpakte hand poeder, of desnoods een kluit groene zeep, waarmee je de was wel schoon krijgt.

Mooie woorden zijn fantastisch. Je kunt het er echt gezellig mee maken en er een lekker sfeertje mee bouwen. Maar het gevaar is wel, dat de zaken er mooier door lijken dan zij zijn, dat de waarheid, die je wilt zeggen, in de mooie woorden verloren dreigt te gaan. Het is zelfbedrog, wanneer je meent, dat de vorm belangrijker is dan de betekenis.

Maar ja, er zijn er altijd, die maar half luisteren, tot zij

een dergelijk woord horen. Dan schrikken zij wakker en roepen: zoïets kan een geest toch niet zeggen? Maar ik heb zojuist bewezen, dat een geest dergelijke dingen wel degelijk kan zeggen. Ik dacht zelfs bewezen te hebben, dat een dergelijke uitdrukking zinrijk gebruikt kan worden, want nu zijn zij tenminste weer helemaal bij de tijd.

Nogmaals: de vorm is minder belangrijk dan de inhoud. En wat de inhoud is van esoterie en geestelijk werken kun je niet zien aan de vorm, de formuleringen, maar alleen aan de resultaten. Wees eenvoudig. Wanneer je meent, in jezelf de goddelijke wijsheid gevonden te hebben, maar nog niet voldoende begrip voor een medemens hebt om die te troosten in zijn leed, ben je ook niet bepaald ver. Want alles, wat je in jezelf bereikt, werkt voor het geheel van de persoonlijkheid en niet alleen voor een klein verborgen stukje van het ik.

Daarom stel ik: werkelijke esoterie is de geestelijke aanloop, die je neemt om te komen tot het stellen van een nieuwe relatie met je wereld, daadkrachtig en vol van begrip.

Ik zeg het eenvoudig: Rond u is het licht. Neem dat licht dan. Hier is het licht, is de goddelijke kracht. Niet mooi in de vorm als een luxe pudding, maar eenvoudig en sterk als de basis van alle leven zelf. Neem die kracht en werk er mee. Dan kom je misschien zover, dat je gaat aanvoelen, wat de werkelijkheid is.

De werkelijkheid is de eeuwigheid, die niet plechtig is, maar eerder een soort glimlach van de schepper is, die alles wat ooit is geweest tot zich roept, tot het een mooi geheel is geworden. Ondanks alles.

Denkt u soms, dat inwijding een te terugtrekken uit de grove en lage wereld is? Werkelijke inwijding betekent: de kracht van het hoogste leven voortdurend in je beleven, zelfs wanneer je in de goot ligt.

Alles hoort bijeen. Alle vooroordelen zijn waardeloos. Vergeet die maar liever, wanneer je werkelijk iets wilt bereiken in en met jezelf. Leer de geest in jezelf kennen, leert de geest vanuit jezelf herkennen in al het andere tot je doordringt door alle vormen naar de werkelijkheid, niet meer een oordeel vellende op kleine dingen, niet meer je latende vangen door de mogelijk vervelende kleine dingen in eigen leven, maar de kracht vindende en boven dit alles uitgaande, tot je geheel waar kunt zijn.

Denk niet, dat het een geintje is, wanneer ik zeg: Hier rond u is licht. Wanneer u zo dadelijk gewoon tot uzelf zegt: dat licht is er, dat licht aanvaard ik, dat licht gaat met mij mee, dan zul je aan jezelf wel bemerken, dat het er is.

U wilt vrijkomen van vele zaken, u wilt meer worden, u wilt innerlijk wat bereiken. Goed dan. Je hebt dat licht. Houdt dat eenvoudig vast en redeneer er verder niet over. Neem het gewoon met je mee. Niet over praten, geen theorieën, alleen beseffen, dat het licht er is, dat het licht ook in je werkt.

Dan heb je werkelijk niet veel meer nodig. Dan kun je al je ellende, zelfs dat pijntje in je body overwinnen, wanneer je dit wilt en voelt, dat dit werkelijk noodzakelijk is. Daarom: Hier is licht. Neem het met u mee. Laat het in U werken. Dan komt de rest vanzelf wel.

Goeden avond.

d.d. 12 maart 1976